

VALSTYBINĖ ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBA

**NUTARIMAS
DĖL REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS PATIKROS TECHNINĖS UŽDUOTIES
PATVIRTINIMO**

2020 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2 straipsnio 34 dalimi, 8 straipsnio 11 dalies 31 punktu, Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 3 straipsnio 42 dalimi, 9 straipsnio 1 dalies 6 punktu bei atsižvelgdama į Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) vyriausiojo patarėjo 2020 m. lapkričio 5 d. pažymą Nr. O5E-965 „Dėl Reguliavimo apskaitos sistemos patikros techninės užduoties patvirtinimo“, Taryba n u t a r i a,

Patvirtinti Reguliavimo apskaitos sistemos patikros techninę užduotį (toliau – Techninė užduotis) (pridedama).

Tarybos pirmininkė

Inga Žilienė

REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS PATIKROS TECHNINĖ UŽDUOTIS**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Reguliavimo apskaitos sistemos patikros techninė užduotis (toliau – Techninė užduotis) yra skirta energetikos įmonių, geriamojo vandens tiekėjų, nuotekų tvarkytojų, paviršinių nuotekų tvarkytojų (toliau – Įmonė) reguliavimo apskaitos sistemos patikrai (toliau – Patikra) atlikti Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16¹ straipsnio 3 dalyje ir Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 33 straipsnio 11 dalyje nustatytais atvejais ir tvarka.

2. Patikra gali būti inicijuojama motyvuotu Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) sprendimu, jei Taryba turi informacijos, ar Tarybai kyla pagrįstų įtarimų, kad Įmonės tvarkoma reguliavimo apskaitos sistema neatitinka teisės aktuose įtvirtintų reikalavimų, ar paaiškėja aplinkybės dėl netinkamai vykdomos reguliuojamosios veiklos.

3. Patikros tikslai:

3.1. atlikti riboto užtikrinimo patikrinimą, kurio apimtyje, vadovaujantis nustatytais kriterijais, būtų įvertinta Įmonės reguliuojamos apskaitos sistemos (toliau – RAS) atitiktis taikytiniams reguliuojamąją veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams;

3.2. pateikti rekomendacijas nustatytų neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui.

4. Patikra atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, Tarptautinės buhalterijų federacijos patvirtintu 3000-uoju tarptautiniu užtikrinimo užduočių standartu „Užtikrinimo užduotys, išskyrus istorinės finansinės informacijos auditus ir peržvalgas“ (toliau – TUUS 3000), Įmonės patvirtintu reguliavimo apskaitos sistemos aprašu (toliau – Sistemos aprašas), šia Technine užduotimi, bei taikytiniais teisės aktais, atsižvelgiant į sektorių, kuriame veikia Įmonė:

4.1. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu;

4.2. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymu;

4.3. Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu;

4.4. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu;

4.5. Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu;

4.6. Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 31 d. nutarimu Nr. O3E-470 „Dėl Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.7. Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodika, patvirtinta Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“;

4.8. Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-459 „Dėl Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.9. Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-468 „Dėl Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.10. Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Tarybos 2018 m. gruodžio 21 d. nutarimu Nr. O3E-464 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“;

4.11. Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2013 m. spalio 3 d. Nr. O3-432 „Dėl Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“;

4.12. individualiais teisės aktais, priimtais Tarybos Įmonės atžvilgiu ir numatančiais reikalavimus Įmonės apskaitos atskyrimui ir sąnaudų paskirstymui.

5. Patikrą gali atlikti tik Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo nustatyta tvarka į audito įmonių sąrašą įrašyta audito įmonė arba auditorius, kuris audito veikla verčiasi savarankiškai (toliau – Audito įmonė).

6. Techninėje užduotyje vartojamos sąvokos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Elektros energetikos įstatyme, Šilumos ūkio įstatyme, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose, TUUS 3000, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių apskaitos atskyrimo ir susijusių reikalavimų apraše, Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Elektros energetikos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų apraše, Reguluojamosios veiklos ataskaitų patikros techninėje užduotyje ir kituose teisės aktuose, kuriais vadovaujantis Įmonė organizuoja ir tvarko savo reguliuojamos veiklos apskaitą.

II SKYRIUS

TARYBOS, ĮMONĖS IR AUDITO ĮMONĖS PAREIGOS ORGANIZUOJANT IR VYKDANT PATIKRĄ

7. Tarybos pareigos:

7.1. Savo sprendimu įpareigoti Įmonę atlikti Patikrą.

7.2. Sprendime dėl Patikros atlikimo nustatyti Patikros apimtis (žr. IV skyrių).

8. Tikrinamos Įmonės pareigos:

8.1. Patikrą atlikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo Tarybos sprendimo priėmimo dienos, pagal Tarybos patvirtintą Techninę užduotį ir nustatytas Patikros procedūrų apimtis.

8.2. Patikros metu bendradarbiauti su Audito įmone ir pateikti Patikrai atlikti reikalingus duomenis, dokumentus ir kitą informaciją.

8.3. Ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo Patikros atlikimo dienos pateikti Patikros ataskaitą Tarybai.

9. Audito įmonės pareigos:

9.1. Sudarius sutartį dėl Patikros atlikimo, vadovaujantis TUUS 3000 33 dalies nuostatomis, raštu informuoti Įmonę apie Patikrą atlikti paskirtą užduoties partnerį, kuris bus atsakingas už bendrą Patikros kokybę.

9.2. Atlikti Patikrą pagal Techninę užduotį ir pateikti Įmonei Patikros ataskaitą pagal Techninės užduoties V skyriuje nustatytus reikalavimus.

9.3. Dokumentuoti atliktas Patikros procedūras ir saugoti darbo dokumentus pagal Techninės užduoties V skyriuje nustatytus reikalavimus.

III SKYRIUS

RAS TAIKYTINI REIKALAVIMAI

10. Įmonės RAS turi atitikti žemiau nurodytus reikalavimus:
- 10.1. Bendrieji reikalavimai:
- 10.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai, aiškiai ir išsamiai aprašyti Sistemos apraše.
- 10.1.2. Už RAS parengimą, organizavimą, tinkamumą atsakingi skyriai, pareigybės turi būti aiškiai identifikuoti ir apibrėžti.
- 10.2. Reikalavimai ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (toliau – IMNT) apskaitai:
- 10.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.
- 10.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš buhalterinės apskaitos (toliau – BA).
- 10.2.3. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomos IMNT vertės dalies išskyrimą iš IMNT įsigijimo savikainos.
- 10.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą.
- 10.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT pirminį priskyrimą.
- 10.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms.
- 10.3. Reikalavimai pajamų apskaitai:
- 10.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.
- 10.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.
- 10.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms.
- 10.4. Reikalavimai darbo užmokesčio sąnaudų (toliau – DU sąnaudos) apskaitai:
- 10.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.
- 10.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.
- 10.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą.
- 10.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms.
- 10.5. Reikalavimai sąnaudų apskaitai:
- 10.5.1. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.
- 10.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.
- 10.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius.
- 10.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą.
- 10.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą.
- 10.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms.
- 10.6. Reguluojamos veiklos ataskaitų (toliau – RVA) parengimas:
- 10.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą).
- 10.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir Duomenų surinkimo ir analizės informacinės sistemos (toliau – DSAIS) formose sutampa.

IV SKYRIUS

PATIKROS PROCEDŪROS

11. Taryba, savo sprendime dėl Patikros atlikimo gali nustatyti įpareigojimą atlikti Patikrą dėl visų arba dalies III skyriuje nurodytų reikalavimų.

12. Audito įmonė, vadovaudamasi Techninės užduoties 1 priede nurodytais vertinimo kriterijais, privalo įvertinti Įmonės RAS atitiktį Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytiems reikalavimams.

13. Patikros procedūrų tipą (pvz. paklausimas, stebėjimas, patvirtinimas ir pan.) bei apimtis nustato Patikrą vykdanči Audito įmonė, vadovaudamasi TUUS 3000 nuostatomis.

14. Vertinant RAS atitiktį konkrečiam reikalavimui rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytus pastebėjimus, praėjusio ataskaitinio laikotarpio RVA patikros rezultatus ir kitas Techninės užduoties 1 priede pateiktas rekomendacijas.

V SKYRIUS PATIKROS REZULTATAI

15. Patikros rezultatai turi būti įforminti Patikros ataskaitoje, parengtoje vadovaujantis TUUS 3000 nuostatomis.

16. Audito įmonės pasirašyta Patikros ataskaita ir Techninės užduoties 2 priede pateikta Patikros rezultatų suvestinė turi būti pateiktos Įmonei popierine ir (ar) elektronine forma.

17. Patikros procedūrų dokumentavimas ir darbo dokumentų saugojimas vykdomas vadovaujantis TUUS 3000 nuostatomis ir Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.

REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS VERTINIMO KRITERIJŲ SAVADAS IR ATITIKTIES REIKALAVIMAMS VERTINIMO EIGA

VARTOJAMOS SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

1. Vartojamos santrumpos:
 - 1.1. ATL – apyvartiniai taršos leidimai.
 - 1.2. BA – buhalterinė apskaita.
 - 1.3. DK – Įmonės didžioji knyga (buhalterinis registras), kuria remiantis sudarytos ataskaitinio laikotarpio audituotos (kai auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka) finansinės atskaitos.
 - 1.4. DK dimensija - apskaitos informacijai priskiriamas papildomas požymis, kurio pagalba galima registruotus įrašus grupuoti bei analizuoti.
 - 1.5. DSAIS – Tarybos duomenų surinkimo ir analizės informacinė sistema.
 - 1.6. DU sąnaudos – darbo užmokesčio sąnaudos.
 - 1.7. DU vienetas - DU sąnaudų pirminio priskyrimo metu naudojamas duomenų agregavimo lygmuo – pareigybė, skyrius, padalinys, DK dimensija ir pan.
 - 1.8. FA – audituotos paskutinio praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinės atskaitos (kai auditas yra privalomas teisės aktų nustatyta tvarka).
 - 1.9. IMNT – Ilgalaikis materialusis (nematerialusis) turtas.
 - 1.10. LRAIC – ilgo laikotarpio vidutinio padidėjimo sąnaudos.
 - 1.11. RVA – reguliuojamosios veiklos ataskaitų rinkinys.
 - 1.12. SP – sąskaitų planas.
 - 1.13. Taryba – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (iki 2019 m. birželio 30 d. – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija).
 - 1.14. TU – Techninė užduotis.
2. Patikros procedūrose vartojamos sąvokos:
 - 2.1. **Aprašas** – konkretaus sektoriaus, kuriame veikia Įmonė, apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašas (Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų sektoriaus atveju – Centralizuotai tiekiamų suskystintų naftos dujų kainų nustatymo metodika).
 - 2.2. **Pirminis priskyrimas** – apskaitos įrašų (turto, sąnaudų, pajamų) priskyrimas konkrečiai paslaugai, sąnaudų centrui (netiesiogiai paslaugoms skirstomai grupei), bendram veiklos palaikymui arba nepaskirstomai kategorijai.
 - 2.3. **RAS turto sąrašas** – RVA parengti naudojamas IMNT vienetų sąrašas.
 - 2.4. **RVA patikros rezultatai** – paskutinio praėjusio ataskaitinio laikotarpio RVA patikros rezultatai.
 - 2.5. Kitos vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas Energetikos įstatyme, Šilumos ūkio įstatyme, Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatyme, Elektros energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme, Finansinių ataskaitų audito įstatyme bei juos įgyvendinančiuose teisės aktuose, Verslo apskaitos standartuose bei Tarptautiniuose apskaitos standartuose, TUUS 3000.

BENDROSIOS NUOSTATOS

3. Audito įmonė, vadovaudamasi žemiau pateikiamoje lentelėje Nr. 1 nurodytais vertinimo kriterijais, privalo įvertinti Įmonės RAS atitiktį visiems arba daliai šioje Techninėje užduotyje nurodytų reikalavimų. Konkretus reikalavimų sąrašas pateikiamas Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo.

4. Vertinimo kriterijai suformuoti taip, kad atitiktis kiekvienam reikalavimui vertinimas būtų kompleksiškas, apimantis esminius Įmonės RAS elementus:

4.1. RAS metodiką (M) – aprašytą Įmonės Sistemos apraše, detalizuojančią ir adaptuojančią taikytinus Aprašo reikalavimus Įmonės specifikai.

4.2. RAS procesus (P) – reguliavimo apskaitos organizavimo tvarką, aprašytą Įmonės vidinėse procedūrose.

4.3. RAS įrankius (Į) – informacines sistemas, skaičiuokles ir pan. įrankius naudojamus reguliavimo apskaitai vykdyti.

5. Įmonės RAS atitiktis konkrečiam reikalavimui vertinimas vykdomas dviem etapais:

5.1. Vertinimo kriterijų reikšmių nustatymas;

5.2. Atitiktis reikalavimui vertinimas.

VERTINIMO KRITERIJŲ REIKŠMIŲ NUSTATYMAS

6. Šiame etape visiems Patikros apimtyje esančių reikalavimų vertinimo kriterijams priskiriama viena iš žemiau nurodytų reikšmių:

6.1. „Taikoma praktika“ – Įmonės reguliavimo apskaitoje taikoma vertinimo kriterijaus aprašyme nurodyta praktika.

6.2. „Netaikoma praktika“ – Įmonės reguliavimo apskaitoje nėra įdiegta vertinimo kriterijaus aprašyme nurodyta praktika.

6.3. „Netaikytina“ – Įmonės reguliavimo apskaitai vertinimo kriterijus nėra taikytinas pvz. su kogeneracinio turto apskaita susiję vertinimo kriterijai taikytini tik Įmonėms disponuojančioms tokiu turtu.

7. Konkretų procedūrų tipą (pvz. paklausimas, stebėjimas, patvirtinimas ir pan.) bei apimtis nustato Patikrą vykdanči Audito įmonė, vadovaudamasi TUUS 3000 nuostatomis.

8. Priskiriant reikšmes vertinimo kriterijams rekomenduojama atsižvelgti ne tik į atliktų procedūrų rezultatus, bet ir į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją, RVA patikros rezultatus ir Techninės užduoties 1 priedo lentelėje Nr. 1 pateiktus komentarus (tiek, kiek taikytina).

9. Vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo etapo rezultatai pateikiami Patikros rezultatų suvestinės A dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

ATITIKTIES REIKALAVIMUI VERTINIMAS

10. Vertinimo kriterijai yra suformuoti atsižvelgiant į gerąją Įmonių praktiką, tačiau, skirtingos Įmonės gali skirtingomis priemonėmis užtikrinti atitiktį RAS keliamiems reikalavimams. Atitinkamai, reikšmės „Netaikoma praktika“ priskyrimas vienam ar keliems vertinimo kriterijams nereiškia, kad atitiktis susijusiam reikalavimui yra neužtikrinta.

11. Vertinant Įmonės RAS atitiktį taikytinam reikalavimui rekomenduojama atsižvelgti į:

11.1. Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją;

11.2. RVA patikros rezultatus;

11.3. Vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo rezultatus;

11.4. Įdiegtas alternatyvias priemones reikalavimo užtikrinimui;

11.5. Įmonės dydį, kompleksškumą ir veiklos specifiką.

12. Bendru atveju vertinama, kad Įmonės RAS atitiktis RAS reikalavimams nėra užtikrinama, jei:

12.1. Įmonės RVA ar kituose, Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytuose, reguliavimo apskaitos rezultatuose nustatyti neatitikimai, dėl kurių buvo inicijuota Patikra, nėra sistemškai pašalinti.

12.2. Įmonės RVA ar kituose, Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytuose, reguliavimo apskaitos rezultatuose nebuvo nustatyti neatitikimai, susiję su vertinamo reikalavimo įgyvendinimu, tačiau Patikros metu nustatoma, kad tokie neatitikimai egzistuoja arba gali kilti ateityje.

13. Atitiktis reikalavimui vertinimo etapo rezultatai pateikiami Patikros rezultatų suvestinės B dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

REKOMENDACIJŲ NUSTATYTŲ NEATITIKIMŲ ŠALINIMUI IR RAS TOBULINIMUI PATEIKIMAS

14. Rekomendacijų tikslas – suteikti praktinę, metodinę pagalbą Įmonei, siekiant:

14.1. Ištaisyti nustatytus reguliuojamos apskaitos neatitikimus iki artimiausio ataskaitinio laikotarpio RVA pateikimo Tarybai datos.

14.2. Įgyvendinti sisteminius ir ilgalaikius RAS tobulinimo sprendimus.

15. Teikiant rekomendacijas nustatytų neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui rekomenduojama:

15.1. Atsižvelgti į vertinimo kriterijų reikšmių nustatymo rezultatus pagal atskirus RAS elementus (žr. 4 punktą);

15.2. Įvertinti Įmonės dydį, kompleksškumą, veiklos specifiką ir praktines galimybes įgyvendinti rekomendacijas;

15.3. Pateikti rekomendacijas neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui atsižvelgiant tiek į trumpalaikę (iki artimiausios Įmonės reguliuojamosios veiklos ataskaitų pateikimo datos), tiek į ilgalaikę perspektyvą (jei taikytina).

16. Rekomendacijos neatitikimų šalinimui turi būti pateiktos visais atvejais, kai nustatoma, kad atitiktis konkrečiam reikalavimui nėra užtikrinta.

17. Rekomendacijos neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui pateikiamos Patikros rezultatų suvestinės B dalyje (žr. Techninės užduoties 2 priedą).

1 Lentelė. Reikalavimų ir atitikties vertinimo kriterijų sąvadas

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras¹
1. Bendrieji reikalavimai			
R.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše.	K.1.1.1. Sistemos apraše pateikiamas detalus kiekvieno Įmonės verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas.	M	<i>Atsižvelgti į Įmonės pajamų struktūrą, siekiant įsitikinti, kad Sistemos apraše pateikiamas paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas atitinka faktinę situaciją.</i>
	K.1.1.2. Sistemos apraše pateikiamas Įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje.	Į	<i>Atsižvelgti į RVA patikros TU 8.1.6 punkte nurodytuose prieduose pateikiamus koregavimus, kuriais tikslinami DK/ DK dimensijų duomenys, ir RVA patikros rezultatus. Koregavimų rezultate sukuriama klaidos gali būti indikatorius, kad Įmonės sąskaitų planas yra nepakankamai detalus ir atvirkščiai.</i>
	K.1.1.3. Sistemos apraše pateikiamas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno Įmonės pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas.	M	-
	K.1.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.	P	<i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus ir įvertinti, ar su šio reikalavimo įgyvendinimu susiję trūkumai yra tinkamai ištaisyti.</i>

¹ Priskiriant reikšmes vertinimo kriterijams rekomenduojama atsižvelgti į komentaruose pateiktas rekomendacijas, tačiau jomis neapsiriboti ir naudoti tiek kiek taikytina konkrečioje situacijoje. Svarbu: skirtingos Įmonės gali skirtingomis priemonėmis užtikrinti atitiktį RAS keliamiems reikalavimams. Atitinkamai, reikšmės „Netaikoma praktika“ priskyrimas vienam ar keliems vertinimo kriterijams nereiškia, kad atitiktis susijusiam reikalavimui yra neužtikrinta.

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.1.2. Už RAS parengimą, organizavimą, tinkamumą atsakingi skyriai, pareigybės turi būti aiškiai identifikuoti ir apibrėžti.	K.1.2.1. Už RAS atsakingi asmenys yra aiškiai identifikuoti, o jų funkcijos nustatytos pareigybinuose nuostatuose.	P	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita			
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.2.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra), skirta užtikrinti visų, IMNT reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti, tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/Į	<i>Atsižvelgti į visų reikalavimų IMNT apskaitai vertinimo rezultatus – nustatyti neatitikimai reikalavimams gali būti požymis, kad yra poreikis labiau struktūrizuoti ir formalizuoti reguliacinės IMNT apskaitos procesus.</i>
	K.2.1.2. RAS turto sąrašas yra aiškiai atskirtas nuo buhalterinės apskaitos – naudojamas atskiras, integralus (vientisas), specifiskai reguliuojamai turto apskaitai pritaikytas duomenų rinkinys.	Į	-
	K.2.1.3. RAS turto sąrašė sistemiskai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	Į	<i>Gera praktika (požymių rinkinys) – pavadinimas, inventorinis numeris, įvedimo į eksploataciją data, nusidėvėjimo pradžios data, įsigijimo vertė, suderinimo su Taryba data ir nutarimo numeris, nepaskirstomos įsigijimo vertės dalies detalizacija pagal RVA nurodytas nepaskirstomos vertės kategorijas, nusidėvėjimo normatyvas, turto pogrupis, pirminis priskyrimas, sukauptas nusidėvėjimas, likutinė vertė.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų IMNT apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus ir įvertinti, ar su šio reikalavimo įgyvendinimu susiję trūkumai yra tinkamai ištaisyti.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita			
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.	K.2.2.1. Informacija apie IMNT duomenų perkėlimo eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-
	K.2.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P	<i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu. Tipinės situacijos kuomet BA klaidos perkeliama į RVA: - apskaitos registruose (kuriais remiantis ruošiamos RVA) neužregistruojami audito metu finansinėse ataskaitose atlikti koregavimai; - ruošiant RVA neįvertinama modifikuotos audito išvados įtaka; - į RVA perkeliama audito metu neidentifikuotos BA klaidos.</i>
	K.2.2.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo savikainos sutikrinimas su BA turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis.	K.2.3.1. Informacija apie nepaskirstomo IMNT kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M	-
	K.2.3.2. Nepaskirstomo IMNT identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	Į	-
	K.2.3.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i>
	K.2.3.4. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros ATL lėšomis finansuoto turto vertės palyginimas su taikytinų Tarybos nutarimų (pažymų) duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	
	K.2.3.5. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros IMNT perkainojimo vertės palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	
	K.2.3.6. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros nenaudojamo turto įsigijimo vertės palyginimas su FA atskleidžiama informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	
	K.2.3.7. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios savalaikį ir tikslų nesuderinto turto identifikavimą.	P/M/Į	

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.3.8. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką akcininkų įnašų turtu (įstatinio kapitalo didinimas, nuostolių dengimas ir pan.) apskaitą.	P/M/Į	<p><i>Pvz., parengta apskaitos metodika ir formali tvarka (procedūra), skirta užtikrinti tinkamą akcininkų įnašų turtu reguliavimo apskaitos įgyvendinimą.</i></p> <p><i>Sisteminės (nuolat pasikartojančios) klaidos apskaitant akcininkų įnašus turtu, gali būti požymis, kad yra poreikis labiau struktūrizuoti ir formalizuoti akcininkų įnašų turtu apskaitą.</i></p>
	K.2.3.9. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką LRAIC turto apskaitą.	P/M/Į	<p><i>Sisteminų priemonių pavyzdžiai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <i>- parengta LRAIC turto apskaitos metodika numatanti, kad į RAB įtraukta investicijų į LRAIC modelio optimizuotą turtą vertė negali viršyti LRAIC modelyje detalizuojančio turto sąraše nurodytos to turto vertės, įvertintos atstatomaisiais kaštais.</i> <i>- parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti tinkamą LRAIC turto apskaitą.</i>
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą.	K.2.4.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimo metodika, nurodanti nusidėvėjimo apskaičiavimo pradžios momentą, normatyvus, atliktų turto pagerinimų nusidėvėjimo apskaitą, su Taryba nesuderinto turto nusidėvėjimo apskaitą ir pan.	M	<p><i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti Įmonės apskaičiuoto IMNT nusidėvėjimo perskaičiavimą.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.4.2. IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius.	Į	<p><i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu..</i></p> <p><i>Įvertinti ar</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - užtikrinamas formulių integralumas (pvz. jei naudojamas MS Excel); - naudojamos automatinės kontrolės matematiniam duomenų sutikrinimui, loginiam duomenų palyginimui ir pan.
	K.2.4.3. Vykdomas periodinis LRAIC turto vienetų metinių nusidėvėjimo sąnaudų palyginimas su ataskaitinio laikotarpio LRAIC modelio detalizuojančio turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<p><i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i></p>
.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį IMNT priskyrimą.	K.2.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio IMNT priskyrimo metodika nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis IMNT priskyrimas.	M	<p><i>Sisteminės (nuolat pasikartojančios) klaidos pirminio IMNT priskyrimo procese indikuoja, kad Įmonės naudojama IMNT priskyrimo metodika nėra pakankamai detali (aiški) ir (arba) procese nedalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas (žr. žemiau).</i></p>
	K.2.5.2. Pirminio IMNT priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<p><i>Gera praktika – procese dalyvauja už infrastruktūros valdymą atsakingas techninis personalas.</i></p> <p><i>Jeigu „ne“, įvertinti ar IMNT priskyrimo kriterijai (žr. K.2.5.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už pirminį IMNT priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.5.3. IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto IMNT vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	Į	<i>Galimybė palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių pirminio priskyrimo duomenis yra vienas iš sisteminių sprendimų siekiant praktiškai užtikrinti IMNT paskirstymo atitiktį Apraše nurodytam informacijos palyginamumo kriterijui.</i>
	K.2.5.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam IMNT vienetai būtų atliktas pirminis priskyrimas.	Į/P	<i>Užtikrinimo pavyzdžiai: - IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina, kad visi IMNT vienetai turėtų priskirtą paskirtį t.y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė); - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visi IMNT vienetai turi priskirtą paskirtį (detekcinė priemonė).</i>
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms.	K.2.6.1. Sistemos apraše pateikiamas (žr. 1.1.3) kiekvieno Įmonės pasirinkto IMNT paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami IMNT paskirstymo kriterijai paskirsto IMNT vertę paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i>
	K.2.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti Įmonės apskaičiuotų IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių perskaičiavimą.</i>
	K.2.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami, Sistemos apraše nurodyti, IMNT paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	Į/P	<i>Atsižvelgti į tai, ar: - RAS turto sąrašas yra pakankamai automatizuotas, kad minimizuotų žmogiškos klaidos riziką; - vykdomas periodinis faktiškai naudojamų IMNT paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.2.6.4. Įdiegtos sisteminės priemonės, užtikrinančios korektišką kogeneracinio turto paskirstymą paslaugoms.	M/P	<i>Atsižvelgti į tai, ar:</i> - <i>Sistemos apraše numatyta, kad tokio turto vertė negali viršyti Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikoje nurodytų rodiklių;</i> - <i>įdiegtos priemonės (pvz. periodinis patikrinimas) užtikrinančios, kad Sistemos apraše numatytų nuostatų yra laikomasi.</i>
3. Pajamų apskaita			
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.3.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra), skirta užtikrinti visų, pajamų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/Į	<i>Atsižvelgti į visų reikalavimų pajamų apskaitai vertinimo rezultatus – neatitikimai reikalavimams gali būti požymis, kad yra poreikis labiau struktūrizuoti ir formalizuoti reguliacinės pajamų apskaitos procesus.</i>
	K.3.1.2. Registruojant pajamas BA, sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	Į	<i>RVA rengimo metu atliekami pajamų koregavimai ir to rezultate sukuriamos klaidos, gali būti indikatorius, kad Įmonė įrašų registravimo metu kaupia nepakankamai reguliuojamai apskaitai reikalingų požymių.</i>
	K.3.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų pajamų apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus ir įvertinti, ar su šio reikalavimo įgyvendinimu susiję trūkumai yra ištaisyti.</i>
	K.3.2.1. Informacija apie pajamų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.	K.3.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant pajamų duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P	<p><i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.</i></p> <p><i>Tipinės situacijos kuomet BA klaidos perkeliama į RVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - apskaitos registruose (kuriais remiantis ruošiamos RVA) neužregistruojami audito metu finansinėse ataskaitose atlikti koregavimai; - ruošiant RVA neįvertinama modifikuotos audito išvados įtaka; - į RVA perkeliama audito metu neidentifikuotos BA klaidos.
	K.3.2.3. Vykdomas periodinis RVA nurodytos bendros pajamų sumos sutikrinimas su BA duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<p><i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i></p>
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms.	K.3.3.1. Pirminių pajamų registravimo šaltinių (sąskaitų išrašymo sistema, DK ir pan.) duomenys yra pakankamai detalūs.	I	<p><i>Pajamų skirstymui paslaugų lygmeniu atliekami papildomi skaičiavimai ir skirstymai (po duomenų perkėlimo iš BA) ir to rezultate sukuriamos klaidos gali būti požymis, kad pirminių pajamų registravimo šaltinių (sąskaitų išrašymo sistema, DK ir pan.) duomenys nėra pakankamai detalūs.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.3.3.2. Jei pirminių pajamų registravimo šaltinių duomenys yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką pajamų paskirstymą paslaugoms.	M/P/I	<i>Sisteminių priemonių pavyzdžiai:</i> - <i>Sistemos apraše aiškiai aprašyta pajamų paskirstymo paslaugoms metodika, t.y. paskirstymo principai, paskirstymo kriterijai, jų reikšmių apskaičiavimo tvarka ir pan.;</i> - <i>parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti šio reikalavimo įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.</i>
4. Darbo užmokesčio (DU) sąnaudų apskaita			
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.4.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, DU reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I	<i>Atsižvelgti į visų reikalavimų DU sąnaudų apskaitai vertinimo rezultatus – neatitikimai reikalavimams gali būti požymis, kad yra poreikis labiau struktūrizuoti ir formalizuoti reguliacinės DU sąnaudų apskaitos procesus.</i>
	K.4.1.2. Registruojant DU sąnaudas BA sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I	<i>RVA rengimo metu atliekami DU sąnaudų koregavimai ir to rezultate sukuriama klaidos, gali būti indikatorius, kad Įmonė, įrašų registravimo metu kaupia nepakankamai reguliuojamai apskaitai reikalingų požymių.</i>
	K.4.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų DU apskaitai įgyvendinimu.	P	<i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus ir įvertinti, ar su šio reikalavimo įgyvendinimu susiję trūkumai yra tinkamai ištaisyti.</i>
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų	K.4.2.1. Informacija apie DU duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.	K.4.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltant DU duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P	<p><i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.</i></p> <p><i>Tipinės situacijos kuomet BA klaidos perkeliamos į RVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - apskaitos registruose (kuriais remiantis ruošiamos RVA) neužregistruojami audito metu finansinėse ataskaitose atlikti koregavimai; - ruošiant RVA neįvertinama modifikuotos audito išvados įtaka; - į RVA perkeliamos audito metu neidentifikuotos BA klaidos.
	K.4.2.3. Vykdomas periodinis DU sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<p><i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i></p>
R.4.3. RAS turi užtikrinti, tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą.	K.4.3.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio DU sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti, kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis DU sąnaudų priskyrimas.	M	<p><i>Sisteminės (nuolat pasikartojančios) klaidos pirminio DU sąnaudų priskyrimo procese, indikuoja, kad Įmonės naudojama priskyrimo metodika nėra pakankamai detali (aiški) ir (arba) priskyrimo procese nedalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas (žr. žemiau).</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.4.3.2. Pirminio DU priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<i>Gera praktika – procese dalyvauja tiesiogiai už personalo valdymą atsakingi asmenys (padalinių vadovai ir pan.). Jei „ne“, įvertinti ar DU pirminio priskyrimo kriterijai (žr. K.4.3.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą.</i>
	K.4.3.3. DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto DU vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	Į	<i>Galimybė palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių pirminio priskyrimo duomenis yra vienas iš sisteminių sprendimų siekiant praktiškai užtikrinti DU sąnaudų paskirstymo atitiktį Apraše nurodytam informacijos palyginamumo kriterijui.</i>
	K.4.3.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam DU vienetai būtų atliktas pirminis priskyrimas.	Į/P	<i>Užtikrinimo pavyzdžiai: - DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina, kad visi DU vienetai turėtų priskirtą paskirtį t.y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė). - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visi DU vienetai turi priskirtą paskirtį (detekcinė priemonė).</i>
R.4.4. RAS turi užtikrinti, tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms.	K.4.4.1. Sistemos apraše pateikiamas DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami DU paskirstymo kriterijai paskirsto DU sąnaudas paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i>
	K.4.4.2. Sistemos apraše pateikiama detali DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimą.</i>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.4.4.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti DU sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P	<p><i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai, ar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>DU sąnaudų skirstymas yra pakankamai automatizuotas, kad minimizuotų žmogiškos klaidos riziką.</i> - <i>Vykdomas periodinis faktiškai naudojamų DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.</i>
5. Sąnaudų apskaita			
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.	K.5.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, sąnaudų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I	<p><i>Atsižvelgti į visų reikalavimų sąnaudų apskaitai vertinimo rezultatus – neatitikimai reikalavimams gali būti požymis, kad yra poreikis labiau struktūrizuoti ir formalizuoti reguliacinės sąnaudų apskaitos procesus.</i></p>
	K.5.1.2. Registruojant sąnaudas BA sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I	<p><i>RVA rengimo metu atliekami sąnaudų koregavimai ir to rezultate sukuriama klaidos, gali būti indikatorius, kad Įmonė, įrašų registravimo metu kaupia nepakankamai reguliuojamai apskaitai reikalingų požymių.</i></p>
	K.5.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų sąnaudų apskaitai įgyvendinimu.	P	<p><i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus ir įvertinti, ar su šio reikalavimo įgyvendinimu susiję trūkumai yra tinkamai ištaisyti.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.	K.5.2.1. Informacija apie sąnaudų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M	-
	K.5.2.2. RAS užtikrina, kad perkeltiant sąnaudų duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P	<p><i>Atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.</i></p> <p><i>Tipinės situacijos kuomet BA klaidos perkeltamos į RVA:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - apskaitos registruose (kuriais remiantis ruošiamos RVA) neužregistuojami audito metu finansinėse ataskaitose atlikti koregavimai; - ruošiant RVA neįvertinama modifikuotos audito išvados įtaka; - į RVA perkeltamos audito metu neidentifikuotos BA klaidos.
	K.5.2.3. Vykdomas periodinis sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P	<p><i>Duomenų apie atliktą palyginimą kaupimui taikytini tie patys principai, kuriais vadovaujantis kaupiami duomenys apie finansinės apskaitos kontrolių sistemos efektyvumą pvz., saugomos palyginimui ir skirtumų analizei naudotos ataskaitos, užpildyti klausimynai ir pan.</i></p>
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į	K.5.3.1. Sistemos apraše pateikiamas, Įmonės veikloje naudojamas, sąskaitų planas yra pakankamai detalus.	Į	<p><i>Sąnaudų grupavimo metu atliekami koregavimai ir to rezultate sukuriamos klaidos gali būti indikatorius, kad Įmonės sąskaitų planas yra nepakankamai detalus.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
sąnaudų grupes ir pogrupius.	K.5.3.2. Jei sąskaitų planas yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką sąnaudų paskirstymą į grupes ir pogrupius.	M	<p><i>Sisteminių priemonių pavyzdžiai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Sistemos apraše aiškiai aprašyta sąnaudų grupavimo metodika, t.y. grupavimo principai, kriterijai, jų reikšmių apskaičiavimo tvarka ir pan.</i> - <i>yra parengta ir naudojama formali tvarka (procedūra) skirta užtikrinti šio reikalavimo įgyvendinimą, numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.</i>
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą.	K.5.4.1. Informacija apie nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M	<p><i>Sistemos apraše turėtų būti pateikta informacija apie Įmonės taikomas priemones nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui pagal visas sąnaudų grupes, kiek taikytina pateikiant sąsajas su atitinkamais RVA elementais t.y. užtikrinama, kad identifikavus nepaskirstomą IMNT ar DU vienetą, visos susiję sąnaudos taip pat priskiriamos nepaskirstomosioms.</i></p>
	K.5.4.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	I	-
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą.	K.5.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis sąnaudų priskyrimas.	M	<p><i>Sisteminės (nuolat pasikartojančios) klaidos pirminio sąnaudų priskyrimo procese, indikuoja, kad Įmonės naudojama priskyrimo metodika nėra pakankamai detali (aiški) ir (arba) priskyrimo procese nedalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas (žr. žemiau).</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.5.5.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P	<p><i>Pvz. dalyvauja tiesiogiai už sąnaudų susiformavimą atsakingi asmenys (padalinių vadovai ir pan.).</i></p> <p><i>Jei „ne“, įvertinti ar pirminio priskyrimo kriterijai (žr. K.5.5.1) yra pakankamai objektyvūs, kad už priskyrimą atsakingas asmuo galėtų savarankiškai atlikti korektišką pirminį priskyrimą.</i></p>
	K.5.5.3. Sąnaudų apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę palyginti pirminio sąnaudų priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I	<p><i>Galimybė palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių pirminio priskyrimo duomenis yra vienas iš sisteminių sprendimų siekiant praktiškai užtikrinti sąnaudų paskirstymo atitiktį Apraše nurodytam informacijos palyginamumo kriterijui.</i></p>
	K.5.5.4. RAS užtikrina, kad visoms sąnaudoms būtų atliktas pirminis priskyrimas.	I/P	<p><i>Užtikrinimo pavyzdžiai:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - BA sistema užtikrina, kad visoms sąnaudoms, jų registravimo apskaitoje metu būtų, būtų priskirtas pirminės paskirties požymis t.y. „privalomas požymis“ (prevencinė priemonė) - RVA rengimo metu vykdomas patikrinimas siekiant įsitikinti, kad visos sąnaudos turi priskirtą pirminę paskirtį (detekcinė priemonė)
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms.	K.5.6.1. Sistemos apraše pateikiamas kiekvieno Įmonės pasirinkto sąnaudų paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M	<p><i>Objektyvumo principas užtikrinamas, jei Įmonės naudojami sąnaudų paskirstymo kriterijai paskirsto sąnaudas paslaugoms nešališkai, nesiekiant iškreipti paslaugos ataskaitinio laikotarpio rezultatų ir paveikti RAS informacijos gavėjų sprendimų.</i></p>

Reikalavimas	Atitikties reikalavimui vertinimo kriterijus	RAS elementas	Komentaras
	K.5.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M	<i>Metodika vertinama kaip pakankamai detali, jei įgalina be papildomos informacijos atlikti sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimą.</i>
	K.5.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	Į/P	<i>Rekomenduojama atsižvelgti į tai, ar: - sąnaudų skirstymas yra pakankamai automatizuotas, kad minimizuoti žmogiškos klaidos riziką, - vykdomas periodinis faktiškai naudojamų sąnaudų paskirstymo kriterijų ir jų reikšmių apskaičiavimo palyginimas su Sistemos aprašo nuostatomis.</i>
6. Reguliuojamos veiklos ataskaitų parengimas			
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą).	K.6.1.1. RVA parengimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/Į	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus.</i>
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa.	K.6.2.1. Duomenų perkėlimas iš RVA į DSAIS vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/Į	<i>Vertinant rekomenduojama atsižvelgti į Tarybos sprendime dėl Patikros atlikimo nurodytą informaciją ir RVA patikros rezultatus.</i>

PATIKROS REZULTATŲ SUVESTINĖ

A. Atliktos procedūros ir vertinimo kriterijų reikšmių nustatymas

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika? ²	Komentaras ³
1. Bendrieji reikalavimai			
R.1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše			
K.1.1.1. Sistemos apraše pateikiamas detalus kiekvieno verslo vieneto paslaugų (produktų) sąrašas ir paslaugos (produkto) aprašymas.	M		
K.1.1.2. Sistemos apraše pateikiamas Įmonės parengtas ir veikloje naudojamas detalus, veiklos poreikiams pritaikytas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto sąskaitų planas, leidžiantis Įmonei įgyvendinti Aprašo reikalavimus reguliavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitos srityje.	Į		
K.1.1.3. Sistemos apraše pateikiamas pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodytas kiekvieno Įmonės pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas.	M		
K.1.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su šio reikalavimo įgyvendinimu.	M/P		
R.1.2. Už RAS parengimą, organizavimą, tinkamumą atsakingi skyriai, pareigybės turi būti aiškiai identifikuoti ir apibrėžti.			
K.1.2.1. Už RAS atsakingi asmenys yra aiškiai identifikuoti, o jų funkcijos nustatytos pareigybinuose nuostatuose.	P		
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita			

² (Taip /Ne/ Netaikytina)

³ Pateikiamas trumpas atliktų procedūrų ir gautų rezultatų aprašymas. Jei atsakymas „Ne“, aprašomos Įmonės įdiegtos alternatyvios priemonės, skirtos reikalavimui užtikrinti (jei įdiegtos).

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			
K.2.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, IMNT reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamus metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/Į		
K.2.1.2. RAS turto sąrašas yra aiškiai atskirtas nuo buhalterinės apskaitos - naudojamas atskiras, integralus (vientisas), specifiskai reguliuojamai turto apskaitai pritaikytas duomenų rinkinys.	Į		
K.2.1.3. RAS turto sąraše sistemiskai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	Į		
K.2.1.4. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų IMNT apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.2.2.1. Informacija apie IMNT duomenų perkėlimo eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.2.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant duomenis iš BA nėra perkeliama ir BA klaidos.	P		
K.2.2.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo savikainos sutikrinimas su BA turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis:			
K.2.3.1. Informacija apie nepaskirstomo IMNT kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.2.3.2. Nepaskirstomo IMNT identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	Į		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.2.3.3. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros IMNT įsigijimo vertės, finansuotos dotacijomis (subsidijomis) ir vartotojų lėšomis, palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.4. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros ATL lėšomis finansuoto turto vertės palyginimas su taikytinų Tarybos nutarimų (pažymų) duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.5. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše apskaitomos bendros IMNT perkainojimo vertės palyginimas su BA informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.6. Vykdomas periodinis RAS turto sąraše nurodytos bendros nenaudojamo turto įsigijimo vertės palyginimas su FA atskleidžiama informacija. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
K.2.3.7. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios savalaikį ir tikslų nesuderinto turto identifikavimą.	M/P/Į		
K.2.3.8. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką akcininkų įnašų turtu (įstatinio kapitalo didinimas, nuostolių dengimas ir pan.) apskaitą.	M/P/Į		
K.2.3.9. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką LRAIC turto apskaitą.	M/P/Į		
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą			
K.2.4.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimo metodika, nurodanti nusidėvėjimo apskaičiavimo pradžios momentą, normatyvus, atliktų turto pagerinimų nusidėvėjimo apskaitą, su Taryba nesuderinto turto nusidėvėjimo apskaitą ir pan.	P		
K.2.4.2. IMNT nusidėvėjimo apskaičiavimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius.	Į		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.2.4.3. Vykdomas periodinis LRAIC turto vienetų metinių nusidėvėjimo sąnaudų palyginimas su ataskaitinio laikotarpio LRAIC modelio detalizuojančio turto sąrašo duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį turto priskyrimą			
K.2.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio IMNT priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis IMNT priskyrimas.	M		
K.2.5.2. Pirminio IMNT priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.2.5.3. IMNT apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto IMNT vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	I		
K.2.5.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam IMNT vienetui būtų atliktas pirminis priskyrimas.	I/P		
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms			
K.2.6.1. Sistemos apraše pateikiamas (žr. 1.1.3) kiekvieno Įmonės pasirinkto IMNT paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.2.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali IMNT paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		
K.2.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami, Sistemos apraše nurodyti, IMNT paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P		
K.2.6.4. Įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką kogeneracinio turto paskirstymą paslaugoms.	M/P		
3. Pajamų apskaita			
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.3.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų pajamų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M/P/Į		
K.3.1.2. Registruojant pajamas BA, sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	Į		
K.3.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų pajamų apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.3.2.1. Informacija apie pajamų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.3.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant pajamų duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P		
K.3.2.3. Vykdomas periodinis RVA nurodytos bendros pajamų sumos sutikrinimas su BA duomenimis. Skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms			
K.3.3.1. Pirminių pajamų registravimo šaltinių (sąskaitų išrašymo sistema, DK ir pan.) duomenys yra pakankamai detalūs.	Į		
K.3.3.2. Jei pirminių pajamų registravimo šaltinių duomenys yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką pajamų paskirstymą paslaugoms.	M/P/Į		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
4. Darbo užmokesčio sąnaudų apskaita			
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.4.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, DU reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	M		
K.4.1.2. Registruojant DU sąnaudas BA sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	Į		
K.4.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus susijusius su reikalavimų DU apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.4.2.1. Informacija apie DU duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.4.2.2. RAS užtikrina, kad perkeliant DU duomenis iš BA nėra perkeliamos ir BA klaidos.	P		
K.4.2.3. Vykdomas periodinis DU sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą			
K.4.3.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio DU sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis DU sąnaudų priskyrimas.	M		
K.4.3.2. Pirminio DU priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.4.3.3. DU apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę atskleisti pasirinkto DU vieneto pirminio priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	Į		
K.4.3.4. RAS užtikrina, kad kiekvienam DU vienetui būtų atliktas pirminis priskyrimas.	Į/P		
R.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.4.4.1. Sistemos apraše pateikiamas DU sąnaudų paskirstymo kriterijų ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.4.4.2. Sistemos apraše pateikiama detali DU sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		
K.4.4.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti DU sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės.	I/P		
5. Sąnaudų apskaita			
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus			
K.5.1.1. Yra parengta ir naudojama formali, Įmonės poreikius, dydį, kompleksiskumą ir pan. atitinkanti, tvarka (procedūra) skirta užtikrinti visų, sąnaudų reguliuojamos veiklos apskaitai taikytinų, reikalavimų įgyvendinimą bei numatanti tam naudojamas metodikas, įrankius, procesus ir atsakingus asmenis.	P/M/I		
K.5.1.2. Registruojant sąnaudas BA sistemiškai kaupiami reguliuojamai apskaitai reikalingi požymiai.	I		
K.5.1.3. Įmonė tinkamai ir laiku šalina trūkumus, susijusius su reikalavimų sąnaudų apskaitai įgyvendinimu.	P		
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA			
K.5.2.1. Informacija apie sąnaudų duomenų perkėlimo iš BA eigą pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.5.2.2. RAS užtikrina, kad perkelti sąnaudų duomenis iš BA nėra perkeltamos ir BA klaidos.	P		
K.5.2.3. Vykdomas periodinis sąnaudų RVA sutikrinimas su BA duomenimis. Identifikuoti skirtumai analizuojami ir validuojami.	P		
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius			

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.5.3.1. Sistemos apraše pateikiamas, Įmonės veikloje naudojamas, sąskaitų planas yra pakankamai detalus.	Į		
K.5.3.2. Jei sąskaitų planas yra nepakankamo detalumo, įdiegtos sisteminės priemonės užtikrinančios korektišką sąnaudų paskirstymą į grupes ir pogrupius.	M		
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą			
K.5.4.1. Informacija apie nepaskirstomųjų sąnaudų kategorijas ir priemones jų identifikavimui pateikiama Sistemos apraše.	M		
K.5.4.2. Nepaskirstomųjų sąnaudų identifikavimui naudojamos sisteminės priemonės (atskiros SP sąskaitos, analitiniai požymiai ir pan.).	Į		
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą			
K.5.5.1. Sistemos apraše pateikiama aiški ir pakankamai detali pirminio sąnaudų priskyrimo metodika, nurodanti kokiais kriterijais remiantis vykdomas pirminis sąnaudų priskyrimas.	M		
K.5.5.2. Pirminio sąnaudų priskyrimo procese dalyvauja reikiamas kompetencijas turintis personalas.	P		
K.5.5.3. Sąnaudų apskaitai naudojamas įrankis užtikrina duomenų atsekamumą, t.y. sudaro galimybę palyginti pirminio sąnaudų priskyrimo duomenis skirtingais ataskaitiniais periodais.	Į		
K.5.5.4. RAS užtikrina, kad visoms sąnaudoms būtų atliktas pirminispriskyrimas.	Į/P		
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms			
K.5.6.1. Sistemos apraše pateikiamas kiekvieno Įmonės pasirinkto sąnaudų paskirstymo kriterijaus ekonominis pagrindimas (žr. K.1.1.3) yra argumentuotas ir atitinkantis Apraše nustatytą objektyvumo principą.	M		
K.5.6.2. Sistemos apraše pateikiama detali sąnaudų paskirstymo kriterijų reikšmių apskaičiavimo metodika (algoritmas).	M		

Reikalavimas/ Vertinimo kriterijus	RAS elementas	Vertinimo rezultatai	
		Įmonės taikoma praktika?	Komentaras
K.5.6.3. RAS užtikrina, kad RVA parengimo metu naudojami Sistemos apraše nurodyti sąnaudų paskirstymo kriterijai ir pagal Sistemos aprašo nuostatas apskaičiuotos jų reikšmės	I/P		
6. Reguluojamos veiklos ataskaitų parengimas			
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą)			
K.6.1.1. RVA parengimas vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/I		
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa			
K.6.2.1. Duomenų perkėlimas iš RVA į DSAIS vykdomas naudojant tinkamus įrankius ir procesus.	P/I		

B. Atitikties reikalavimams vertinimas ir rekomendacijos nustatytų neatitikimų šalinimui bei RAS tobulinimui

Žemiau pateikiamas Įmonės RAS atitikties Tarybos sprendime dėl Patikros nurodytiems reikalavimams vertinimas, remiantis nustatytais vertinimo kriterijais ir mūsų rekomendacijos nustatytų neatitikimų šalinimui bei Įmonės RAS tobulinimui.

Reikalavimas	Atitiktis reikalavimui užtikrinta? ⁴	Rekomendacijos neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui
1. Bendrieji reikalavimai		
1.1. RAS taikomi principai, metodai ir tvarkos turi būti tinkamai aprašyti Sistemos apraše.		
1.2. Už RAS parengimą, organizavimą, tinkamumą atsakingi skyriai, pareigybės turi būti aiškiai identifikuoti ir apibrėžti.		
2. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (IMNT) apskaita		
R.2.1. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra apskaitomi naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		

⁴ Taip/ Ne

Svarbu: skirtingos Įmonės gali skirtingomis priemonėmis užtikrinti atitiktį RAS keliamiems reikalavimams. Atitinkamai, reikšmės „Netaikoma praktika“ priskyrimas vienam ar keliems vertinimo kriterijams nereiškia, kad atitiktis susijusiam reikalavimui yra neužtikrinta.

Reikalavimas	Atitiktis reikalavimui užtikrinta?	Rekomendacijos neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui
R.2.2. RAS turi užtikrinti, kad IMNT duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.		
R.2.3. RAS turi užtikrinti, kad iš IMNT įsigijimo savikainos tinkamai išskirta nepaskirstoma IMNT vertės dalis.		
R.2.4. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT nusidėvėjimo (amortizacijos) apskaičiavimą.		
R.2.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį turto priskyrimą.		
R.2.6. RAS turi užtikrinti tinkamą IMNT likutinės vertės paskirstymą paslaugoms.		
3. Pajamų apskaita		
R.3.1. RAS turi užtikrinti, kad pajamos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.3.2. RAS turi užtikrinti, kad pajamų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.		
R.3.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pajamų paskirstymą paslaugoms.		
4. Darbo užmokesčio sąnaudų apskaita		
R.4.1. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.4.2. RAS turi užtikrinti, kad DU sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.		
R.4.3. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį DU sąnaudų priskyrimą.		
R.4.4. RAS turi užtikrinti tinkamą DU sąnaudų paskirstymą paslaugoms.		
5. Sąnaudų apskaita		
R.5.1. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra apskaitomos naudojant tinkamus įrankius, metodikas ir procesus.		
R.5.2. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudų duomenys yra tinkamai perkelti iš BA.		

Reikalavimas	Atitiktis reikalavimui užtikrinta?	Rekomendacijos neatitikimų šalinimui ir RAS tobulinimui
R.5.3. RAS turi užtikrinti, kad sąnaudos yra tinkamai paskirstytos į sąnaudų grupes ir pogrupius.		
R.5.4. RAS turi užtikrinti tinkamą nepaskirstomųjų sąnaudų išskyrimą.		
R.5.5. RAS turi užtikrinti tinkamą pirminį sąnaudų priskyrimą.		
R.5.6. RAS turi užtikrinti tinkamą paskirstomųjų sąnaudų paskirstymą paslaugoms.		
6. Reguluojamos veiklos ataskaitų parengimas		
R.6.1. RAS turi užtikrinti RVA duomenų integralumą (vientisumą).		
R.6.2. RAS turi užtikrinti, kad duomenys RVA ir DSAIS formose sutampa.		

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba 188706554, Verkių g. 25C-1, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL REGULIAVIMO APSKAITOS SISTEMOS PATIKROS TECHNINĖS UŽDUOTIES PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-11-12 Nr. O3E-1121
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Inga Žilienė, Tarybos pirmininkė
Sertifikatas išduotas	INGA ŽILIENĖ, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-11-12 16:19:44 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-11-12 16:19:46 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2019-07-09 09:56:02 – 2022-07-08 09:56:02
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Valstybinė energetikos reguliavimo taryba į.k. 188706554 LT", sertifikatas galioja nuo 2020-05-22 11:50:44 iki 2023-05-22 11:50:44
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.27
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-11-12 16:20:15)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-11-12 16:20:15 Dokumentų valdymo sistema Avilys